

Warszawa, dnia 11 kwietnia 2013 r.

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

ROWwl-mm-540-4/13 (1601)

**Marszałkowie
Województw**
wg rozdzielnika

Dotyczy: wdrażania osi 4 Leader Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

Szanowni Państwo

W ślad za pismem z dnia 13 lutego br., znak: ROWwl-lt-540-4/13(666), uprzejmie dziękuję za przekazane informacje na temat stanu realizacji lokalnych strategii rozwoju (LSR) wdrażanych przez poszczególne lokalne grupy działania (LGD), z którymi podpisali Państwo umowy ramowe.

Jednocześnie zwracam się z uprzejmą prośbą, aby wyniki kolejnego przeglądu LGD obejmowały nie tyle dane na podstawie których prowadzona mogłaby być analiza, co wyniki analiz przeprowadzonych w poszczególnych podmiotach wdrażających. Tym samym uprzejmie proszę o ich uzupełnienie o bardziej szczegółowe informacje nt. grup, które, biorąc pod uwagę osiągnęte przez nie wyniki, wpisują się w jedną z poniższych kategorii:

- poziom zakontraktowania przydzielonych w budżecie LSR limitów finansowych w ramach działania 413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju nie przekracza 50%;
- rozliczone płatności w ramach działania 413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju stanowią nie więcej niż 30% limitu tego działania określonego w budżecie LSR;
- średni poziom realizacji wskaźników produktu nie przekracza 50%;
- średni poziom realizacji wskaźników rezultatu wynosi poniżej 40%.

Podczas określania poziomu realizacji wskaźników realizacji LSR należy postępować zgodnie ze sposobem wskazanym w piśmie ROW wl-kz-504-84/12 (2278) z dnia 12 czerwca 2012 r.

W sytuacji, gdy osiągnięcia LGD w realizacji wskaźników przekroczyły znacząco (ponad 100%) poszczególne wartości docelowe wskaźników zaplanowanych w LSR, wówczas, przed przystąpieniem do powtórnej analizy, należy skorygować LSR poprzez dostosowanie wartości docelowych wskaźników do stanu faktycznego, tak aby poziom realizacji każdego z osobna wskaźnika nie przekraczał poziomu 100%. Jednocześnie należy zalecić LGD, aby w przypadku wskaźników osiągniętych „w całości”, zaprzestały one działań prowadzących do powiększania efektów w ramach osiągniętych wskaźników, a skierowały uwagę na realizację tych wskaźników, które mają niski poziom realizacji.

Zaleca się, aby LGD dokonujące przeglądu wskaźników korzystały z publikacji pt. „Podręcznik tworzenia i ewaluacji wskaźników w lokalnych strategiach rozwoju”, EGO s.c, Warszawa 2010 oraz „Wskaźniki w zarządzaniu strategicznym. Podręcznik dla pracowników administracji publicznej”, Warszawa 2012.

Oznacza to, iż w polu zainteresowania samorządów województw (SW) tym razem powinny znaleźć się przede wszystkim te LGD, które wykazują niski stopień wykorzystania przydzielonych im środków finansowych, przy jednoczesnym wysokim poziomie realizacji wskaźników, bądź te, których budżet zrealizowany jest jedynie w niewielkim stopniu, podobnie jak założone w strategii wskaźniki.

Uprzejmie proszę, aby dla każdej, zidentyfikowanej przy pomocy powyższych kryteriów grupy, przedstawili Państwo szczegółową diagnozę zaistniałej sytuacji wraz z opisem dotychczas podjętych oraz planowanych przez SW działań naprawczych.

Powyższe informacje, opracowane w formie zgodnej z załącznikiem do niniejszego pisma oraz uzupełnione o dane nt. poziomu wydatkowania środków w ramach działania 431, powinny zostać przesłane do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW) do dnia 15 czerwca br. Jednocześnie, z uwagi na zgłaszane problemy związane z trudnościami w przekazywaniu wyników przedmiotowych analiz w terminach wyznaczonych w piśmie z dnia 13 lutego br. (znak: ROWwl-It-540-4/13(666)), uprzejmie informuję, że nie ma konieczności przesyłania wyników analizy realizacji wskaźników w cyklu kwartalnym, jednak należy mieć na uwadze, że ponawianie tej analizy powinno być zintensyfikowane w przypadku LGD ze zdiagnozowanymi problemami, o których mowa powyżej, i powinno być podstawowym elementem analizy możliwości zmiany rozkładu limitu w ramach działania 413 na poszczególne typy operacji.

Pragnę zaznaczyć, iż efektem ponownego przeglądu, działających w Państwa województwach LGD, ma być pogłębiona analiza poziomu wdrażania osi 4 Leader PROW 2007-2013, której celem jest podjęcie stosownych kroków zapewniających pełne wykorzystanie wsparcia dostępnego w osi 4 Leader, w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

W związku z powyższym, jeśli istnieje realne zagrożenie, że strategia nie zostanie całkowicie zrealizowana pod względem finansowym i/lub rzeczowym, MRiRW zaleca skorzystanie z przedstawionych poniżej możliwych wariantów rozwiązania problematycznej sytuacji.

W przypadku gdy budżet LGD charakteryzuje się niewielkim stopniem wykorzystania środków, a działania grupy nie rokują znaczącej poprawy w tej kwestii, bądź założone wskaźniki zostały już osiągnięte, należy rozważyć ewentualne renegotjowanie zawartej umowy ramowej i zmniejszenie przyznanego LGD budżetu.

Rozwiązanie to jest o tyle pożądane, iż w sytuacji gdy na LGD nie spoczywa formalny obowiązek pełnego wydatkowania otrzymanego budżetu, gwarantuje, że środki, których nie udało się spożytkować w ramach LSR, zostaną zagospodarowane na inne potrzeby wynikające z PROW 2007-2013.

Z kolei jeśli LGD, pomimo niskiego wykorzystania budżetu wykazuje potencjał pozwalający na realizację dodatkowych przedsięwzięć (celów szczegółowych), warte rozważenia wydaje się być wprowadzenie do LSR ponadplanowych wskaźników, które umożliwią skorzystanie z pozostałych środków. Jednakże takie rozwiązanie powinno zostać poprzedzone szczegółową analizą LGD, np. w drodze konsultacji społecznych LSR i szczegółowo przedstawione SW, które podejmie decyzję o ewentualnym aneksowaniu umowy ramowej w ww. zakresie.

Jednocześnie przypominam, że zgodnie z §11 ust. 2 pkt 2 umowy ramowej, niewykonanie przez lokalną grupę działania zaleceń sformułowanych przez SW w planie naprawczym, stanowi podstawę do rozwiązania zawartej z LGD umowy.

Zwracam ponadto uwagę, iż w świetle pisma z dnia 23 kwietnia 2012 r., znak: ROWwl-mm-5505-30/12(1636), w odniesieniu do LGD, które uzyskały mniej niż 20 punktów w ramach oceny na podstawie kryteriów 1-7 (kryteria z załącznika nr 3 do Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 maja 2008 r. w sprawie szczegółowych kryteriów i sposobu wyboru lokalnej grupy działania do realizacji lokalnej strategii rozwoju w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Dz. U. Nr 103 poz. 659 oraz z 2012 r. poz. 311), należy sformułować zalecenia w programie naprawczym, które odnoszą

się do treści kryteriów, w ramach których LGD nie uzyskała maksymalnej liczby punktów. W ramach każdego kryterium od 8 do 15, samorząd województwa podejmuje decyzję, czy dany obszar wymaga programu naprawczego, czy też nie. Natomiast w tych przypadkach, dla których rozbieżności w zakresie poszczególnych wskaźników są bardzo duże, a zwłaszcza gdy wartości docelowe wskaźników przekraczają 100%, należy dokonać pogłębionej analizy każdego indywidualnego przypadku i w odniesieniu do każdego wskaźnika (lub grupy wskaźników), którego wartości budzą zastrzeżenia SW, zalecić stosowne programy naprawcze.

Z poważaniem

op. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
PODSEKRETARZ STANU
Zofia Szalczuk

Rozdzielnik:

1. Pan Rafał Jurkowlaniec
Marszałek Województwa Dolnośląskiego
Wybrzeże Juliusza Słowackiego 12-14
50-411 Wrocław
2. Pan Piotr Całbecki
Marszałek Województwa Kujawsko – Pomorskiego
Plac Teatralny 2
87-100 Toruń
3. Pan Krzysztof Hetman
Marszałek Województwa Lubelskiego
ul. Spokojna 4
20-074 Lublin
4. Pani Elżbieta Polak
Marszałek Województwa Lubuskiego
ul. Podgórna 7
65 - 057 Zielona Góra
5. Pan Witold Stępień
Marszałek Województwa Łódzkiego
Al. Piłsudskiego 8
90-051 Łódź
6. Pan Marek Sowa
Marszałek Województwa Małopolskiego
ul. Raclawicka 56
30-017 Kraków
7. Pan Adam Struzik
Marszałek Województwa Mazowieckiego
ul. Jagiellońska 26
03-719 Warszawa
8. Pan Józef Sebesta
Marszałek Województwa Opolskiego
ul. Piastowska 14
45-082 Opole
9. Pan Mirosław Karapyta
Marszałek Województwa Podkarpackiego
Al. Ciepłińskiego 4
35-010 Rzeszów
10. Pan Jarosław Zygmunt Dworzański
Marszałek Województwa Podlaskiego
ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 1
15-888 Białystok

11. Pan Mieczysław Struk
Marszałek Województwa Pomorskiego
ul. Okopowa 21/27
80-810 Gdańsk
12. Pan Mirosław Sekuła
Marszałek Województwa Śląskiego
ul. Ligonía 46
40-037 Katowice
13. Pan Adam Jarubas
Marszałek Województwa Świętokrzyskiego
Aleja IX Wieków Kielc 3
25-516 Kielce
14. Pan Jacek Protas
Marszałek Województwa Warmińsko – Mazurskiego
ul. Emilii Plater 1
10 - 562 Olsztyn
15. Pan Marek Woźniak
Marszałek Województwa Wielkopolskiego
Al. Niepodległości 16/18
61-713 Poznań
16. Pan Olgierd Gęblewicz
Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego
ul. Korsarzy 34
70-540 Szczecin